

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

**ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці № 89/І
під час роботи на заточувальному
верстаті**

Охтирка, 2023 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом директора
ВСП «Охтирський фаховий
коледж Сумського НАУ»
Ставицьким А.А.

№ 8-Двід «01» 05 2023 р.

ІНСТРУКЦІЯ з охорони праці № 89/І під час роботи на заточувальному верстаті

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Вимоги цієї інструкції є обов'язковими для виконання нормативним актом з охорони праці, що встановлює безпечне виконання робіт на заточувальному верстаті.

1.2. Інструкція з охорони праці під час роботи на заточувальному верстаті відноситься до інструкцій по видах робіт.

1.3. Робота на заточувальному верстаті відноситься до робіт з підвищеною небезпекою.

1.4. До роботи на заточувальному верстаті (надалі – верстат) допускаються працівники виробничих підрозділів підприємства, які вивчили інструкцію з експлуатації верстата, пройшли інструктаж з охорони праці і перевірку практичних навиків роботи.

1.5. За цією інструкцією працівники проходять:

– первинний інструктаж та перевірку знань з питань охорони праці – до початку роботи;

– повторний інструктаж з питань охорони праці – 1 раз на 3 місяці;

– повторну перевірку знань з питань охорони праці – щорічно;

– позаплановий інструктаж та перевірку знань з питань охорони праці – при порушеннях вимог нормативних актів про охорону праці, а також при виявленні незнання вимог безпеки стосовно робіт, які виконуються працівником.

1.6. Під час виконання робіт на заточувальному верстаті на працівників можуть діяти такі небезпечні та шкідливі виробничі фактори:

а) рухомі частини верстата;

б) запиленість і загазованість повітря робочої зони;

в) підвищена температура поверхонь заготовок (деталей);

г) підвищені рівні шуму та вібрації;

д) підвищена напруга в електричній мережі, замикання якої може пройти через тіло людини;

е) гострі кромки, задирки і жорсткість на поверхнях інструменту, заготовок;

є) нервово-психічні перевантаження.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Перед початком роботи на заточувальному верстаті необхідно:

- а) переконатися, що пуск верстата нікому не загрожує небезпекою;
- б) перевірити наявність та справність захисних огорожень, захисного екрана;
- в) перевірити справність та надійність кріплення абразивного круга;
- г) перевірити надійність установалення підручника;
- д) цілісність пускових пристроїв

е) перевірити справну роботу верстата на холостому ходу, при цьому знаходитись з боку від небезпечної зони можливого розриву абразивного круга і переконатися у відсутності радіального або осьового биття круга а також у справності блокувального пристрою захисного екрана.

2.2. При виявленні порушень необхідно сповістити керівника робіт і не приступати до роботи до усунення недоліків та порушень.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ, ЯКІ ПРЕД'ЯВЛЯЮТЬСЯ ДО ЗАТОЧУВАЛЬНИХ ВЕРСТАТІВ

3.1. Заточувальні верстати повинні бути обладнанні захисними екранами з оглядовими вікнами.

Захисні екрани повинні бути зблоковані з пуском верстата. Екран по відношенню до круга повинен розміщуватись симетрично, а ширина екрана повинна бути більше висоти круга не менше ніж на 150 мм.. Можливість регулювання кута нахилу захисного екрана в межах до 20° повинна бути забезпечена без порушень блокування. Для оглядових вікон повинні використовуватись прозорі матеріали, які не б'ються завтовшки не менше 3 мм.

3.2. Підручники, що застосовуються під час обробки деталей шліфувальними кругами, повинні задовольняти таким вимогам:

а) підручники повинні мати пересувну конструкцію – для забезпечення установалення та закріплювання у потрібному положенні дрібних виробів;

б) підручники повинні мати площадку достатнього розміру – для забезпечення стійкого положення оброблюваного виробу;

в) підручники повинні установалюватись так, щоб верхня точка стику виробу із шліфувальним кругом перебувала вище горизонтальної площини, що проходить через центр круга, але не більше ніж на 10 мм;

г) проріз між краєм підручника та робочою поверхнею шліфувального круга повинен бути меншим за половину товщини виробу, що шліфується але не більше 3 мм.;

д) по краях підручника з боку шліфувального круга не повинно бути вибоїн, відколів та інших дефектів.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБІТ

4.1. Працюючи на верстатах потрібно пам'ятати, що в зв'язку великої швидкості обертання заточувальних кругів і їх твердості навіть миттєвий дотик до них руками викликає пошкодження рук.

4.2. Заточування інструмента та оброблення деталей на верстаті необхідно проводити тільки при наявності захисного екрана.

4.3. Під час роботи на верстаті для уникнення розриву абразивного круга слід подавати інструмент на круг плавно без ривків і різкого натискування.

4.4. Під час роботи кругами, які призначені для роботи боковими торцевими поверхнями, стежити щоб захисні фланці не торкалися інструменту, який заточується.

4.5. Під час заточування або доводження інструмента необхідно використовувати підручник. Утримувати руками інструмент на вазі при заточуванні забороняється.

4.6. Під час виконання робіт необхідно стояти збоку відносно площини обертання абразивного круга.

4.7. Після кожної перестановки підручника необхідно закріпити його у робочому положенні.

4.8. Деталі діаметром (завтовшки) до 2мм. обробляти без застосування підручника кругом діаметром не більше 400 мм.

4.9. Під час обробки деталей та заточування інструменту необхідно міцно тримати їх у руках, щоб не допустити заклинювання між упором і кругом.

4.10. Правку кругів проводити алмазними олівцями, металевими роликками, металокерамічними дисками. Проводити правку кругів зубилом або яким-небудь іншим інструментом забороняється.

4.11. Під час роботи на заточувальному верстаті забороняється:

а) працювати без захисного екрана;

б) відкривати та знімати огороження;

в) гальмувати абразивний круг натиском на нього яким-небудь предметом;

г) допускати роботу боковими поверхнями круга, якщо він не призначений для такого виду робіт;

д) самостійно усувати несправності електрообладнання;

е) вилучати ошурки;

є) працювати при відключеній витяжній вентиляції;

ж) торкатися до абразивного круга руками, до повної його зупинки;

з) залишати без нагляду працюючий заточувальний верстат, а також передавати його особам, які не мають право з ним працювати;

і) переставляти підручник .

4.12. Забороняється працювати на заточувальному верстаті у разі виникнення хоча б однієї з таких несправностей:

а) пошкодження пускових органів верстату;

б) поява диму або специфічного запаху, характерного для ізоляції, що горить;

в) поява підвищеного шуму, стукоту, вібрації;

г) наявність тріщин та вибоїн на поверхні абразивного круга та послаблення кріплення захисного огороження.

4.13. Заточувальний верстат необхідно зупинити при:

а) тому коли відходиш від верстата навіть на короткий час;

б) виявленні несправностей.

4.14. Усі роботи, які пов'язані з ремонтом, регулюванням, налагодженням, очищенням верстата проводити тільки після виключення електроприводу та повної зупинки круга.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

5.1. Після закінчення роботи необхідно:

а) вимкнути електроживлення верстата;

б) привести в порядок робоче місце;

в) повідомити керівника робіт про всі несправності, що мали місце під час роботи на заточувальному верстаті.

6. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

6.1. Працівник, який помітив небезпеку, під час роботи на заточувальному верстаті повинен негайно припинити роботу, відключити верстат від електромережі та вжити всі залежні від нього заходи по усуненню небезпеки.

При виникненні аварійної ситуації необхідно покинути робоче місце, попередити працівників, що знаходяться поблизу, в небезпечній зоні та повідомити керівника робіт.

6.2. При роботі на заточувальному верстаті до виробничих аварій та нещасних випадків приводять наступні причини:

- а) робота без засобів індивідуального захисту;
- б) робота без захисних огорожень;
- в) робота з несправними інструментами та пристроями;

6.3. Робота на заточувальному верстаті повинна бути зупинена в таких випадках:

- а) при появі відчутної вібрації верстата або биття абразивного круга;
- б) при появі на корпусі верстата напруги електричного струму;
- в) якщо на кругові утворилися глибокі борозни;
- г) якщо один із кругів (на верстаті, обладнаному двома кругами) зносився за діаметром відносно другого більше ніж на 10% або круг спрацював й вимагає заміни;
- д) на упорах, із боку круга, з'явилися нерівності на захисних огороженнях;
- е) порушився контакт у місці кріплення заземлюючого провідника до станини верстата;
- є) порушена цілісність корпусу або кришки пускової електроапаратури.

Розробив:

Заступник директора
з навчально-виробничої роботи

В.ДОМАШЕНКО

Узгоджено:

Інженер з ОП

Ю.ІВЖЕНКО

Юрист-консультант

О.ГОНЧАРОВ

Голова профкому

П.ЗАВГОРОДНІЙ